

Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki

**SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW
OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025**

NAZWA PRZEDMIOTU	Teatr operowy: historia i współczesność
KIERUNEK <i>właściwe podkreślić</i>	● dyrygentura ● kompozycja i teoria muzyki ● <u>muzyka i media</u>
SPECJALNOŚĆ <i>właściwe podkreślić</i>	● dyrygentura symfoniczno-operowa ● kompozycja ● teoria muzyki ● <u>muzyka w komunikacji medialnej</u> (obowiązkowo)
POZIOM STUDIÓW <i>właściwe podkreślić</i>	● licencjackie ● <u>magisterskie</u>
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
<i>dr hab. Grzegorz Piotrowski</i>	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
<i>Celem przedmiotu jest refleksja nad specyfiką – estetyką, performatywnością i historią – teatru operowego oraz jego współczesnymi manifestacjami. Studenci zapoznają się z dynamiką ewolucji opery, historią jej odmian, stylistyk i praktyk wykonawczych oraz ważnych dzieł i twórców. Osobnym zagadnieniem będzie współczesne istnienie opery – w wymiarze artystycznym i kulturowym, redefiniujące ontologię i estetykę tego gatunku sztuki muzyczno-teatralnej. Pragmatycznym wymiarem przedmiotu będzie natomiast umiejętność interpretacji dzieła i widowiska operowego oraz jego krytycznej oceny.</i>	
WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:	
<i>Znajomość historii muzyki, orientacja we współczesnym życiu kulturalnym i społecznych uwarunkowaniach sztuki.</i>	
ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:	

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:	
1. <i>BAKER, Evan. From the score to the stage: an illustrated history of continental opera production and staging. Chicago: The University of Chicago Press, 2013. ISBN 9780226035086.</i> 2. <i>Golianek R.D., Reżyserski teatr operowy XXI wieku. Nurty i twórcy, Łódź 2020.</i> 3. <i>Handbuch der musikalischen Gattungen, hrsg. von S. Mauser, Bd. 11, Die Oper im 17. Jahrhundert, Bd. 12, Die Oper im 18. Jahrhundert, Bd. 13, Oper und Musikdrama im 19. Jahrhundert, Bd. 14, Musiktheater im 20. Jahrhundert, Laaber 1997–2004.</i> 4. <i>Kamiński P., Tysiąc i jedna opera, Kraków 2008.</i> 5. <i>Krzywoszyński P., Woleński J., Fenomen opery, Kraków 2022.</i>	
BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:	
1. <i>Abbate C., Parker R., A History of Opera. The Last Four Hundred Years, New York 2015 (lub inne</i>	

wyd.).   - Ardoin J., <i>Callas at Juilliard. The Master Classes, Portland 1998 (lub inne wyd.)</i>.   - <i>Bliżej opery. Twórcy – dzieła – konteksty</i>, pod red. J. Mianowskiego i R.D. Goliańska, Toruń 2010.   - Chomiński J., Wilkowska-Chomińska K., <i>Opera i dramat</i>, Kraków 1976.   - Gmys M., <i>Technika teatru w teatrze i jej operowe konkretyzacje</i>, Toruń 1999.   - Horowicz B., <i>Teatr operowy. Historia opery, realizacje sceniczne, perspektywy</i>, Warszawa 1963.   - Mianowski J., <i>Afekt w operach Mozarta i Rossiniego</i>, Poznań 2004.   - Piotrowski G., <i>Syndrom Pogorelicia. Muzyka – opera – performatywność</i>, Kraków 2020.   - <i>Teorie opery</i>, pod red. M. Jabłońskiego, Poznań 2004.   - <i>The Oxford Handbook of Opera</i>, ed. by H.M. Greenwald, Oxford 2014.   - Szwejkowscy A. i Z.M., <i>Dramma per musica, cz. 1</i>, Kraków 2008 (<i>Historia muzyki XVII wieku</i>).
EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:
- Szczegółowa wiedza na temat historii teatru operowego, jego stylistyk, odmian, dzieł i twórców.   - Pogłębiona wiedza dotycząca specyfiki opery jako sztuki syntetycznej.   - Rozszerzona wiedza dotycząca performatywności opery, specyfiki głosu i aktorstwa w operowego.
EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:
- Umiejętność sprawnej analizy i interpretacji dzieła operowego (w tym spektaklu) z perspektywy muzykologicznej, teatrologicznej i kulturoznawczej.   - Pogłębiona umiejętność krytycznej oceny spektaklu operowego jako całości muzycznej i teatralnej.
EFEKTY UCZENIA SIĘ – KOMPETENCJE SPOŁECZNE:
Świadome postrzeganie teatru operowego jako złożonego fenomenu dziedzictwa artystycznego i zarazem medium kultury współczesnej, obejmujące aktywne uczestnictwo w życiu operowym i wpływanie na jego kształt poprzez postawy odbiorcze i działalność krytyczną.

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	3
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	- wykład - ćwiczenia - <u>seminarium</u>	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	- E - egzamin - <u>ZO - zaliczenie z oceną</u> - Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:
Zajęcia zostaną podzielone na bloki tematyczne (w nawiasach podaję przykładowe zagadnienia):   - Specyfika teatru operowego (idea sztuki syntetycznej i heterogenicznej, muzyczność teatru – teatralizacja muzyki i poezji, głos jako medium ekspresji, farchy wokalne, teatralna i kulturowa pragmatyka spektaklu)   - Geneza teatru operowego (tradycje europejskich form teatralnych z muzyką, <i>dramma per musica</i>, Florencja i Mantua, Monteverdi, szkoły wenecka i neapolitańska)   - Ewolucja opery barokowej (Lully, Cavalli, Purcell, Vivaldi, teatr muzyczny Haendla)   - Opera dojrzałego XVIII wieku (Gluck, teatr muzyczny Mozarta).
METODY DYDAKTYCZNE:
Wykład z prezentacją multimedialną, analiza i interpretacji dzieł i spektakli, dyskusja.
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:
Aktywna obecność na zajęciach (uczestnictwo w dyskusji, znajomość lektur) oraz kolokwium pisemne, obejmujące znajomość zagadnień i literatury przedmiotu.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	4
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	● wykład ● ćwiczenia ● <u>seminarium</u>	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	● E - egzamin ● <u>ZO - zaliczenie z oceną</u> ● Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
Zajęcia zostaną podzielone na bloki tematyczne (w nawiasach podaję przykładowe zagadnienia): 1. Ewolucja opery w wieku XIX (teatr muzyczny wczesnego romantyzmu, belcanto, grand opéra, teatr Verdiego, szkoły narodowe, Wagner i dramat muzyczny, weryzm i opera francuska, Puccini) 2. Między moderną a rewoltą (Richard Strauss, Berg, Weill i Nowa Rzeczowość, Britten, opera wobec awangardy, współczesne formy performatywne) 3. Pojęcie opery polskiej (geneza, teatr Moniuszki, Szymanowski, Penderecki, Mykietyn) 4. Współczesny teatr operowy (szkoły reżyserskie i opera w dobie postdramatycznej, nurty aktorstwa operowego, wybitni reżyserzy i śpiewacy).			
METODY DYDAKTYCZNE:			
Wykład z prezentacją multimedialną, analiza dzieł i spektakli, dyskusja.			
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:			
Aktywna obecność na zajęciach (uczestnictwo w dyskusji, znajomość lektur), kolokwium pisemne obejmujące znajomość zagadnień i literatury przedmiotu, esej analityczny na temat wybranego dzieła lub twórcy bądź esej krytyczny poświęcony wybranemu spektaklowi.			